

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ІННОВАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ

Особливості сучасних економічних відносин змусили підприємства шукати інструменти для стимулювання розвитку, надаючи їм високий рівень конкурентоспроможності. Стратегії конкурентоспроможності бізнесу розглядаються як один із цих інструментів, оскільки їх успішне стійке функціонування визначається їх конкурентною позицією на ринку. Конкурентоспроможність підприємства передбачає, що вона може підтримувати або розширювати своє конкурентне становище на ринку та впливати на ситуацію на ринку, пропонуючи якісні послуги або продукти, що відповідають конкретним потребам споживачів та забезпечують їх ефективність [1].

Концепція розробки конкурентної стратегії базується на теорії стратегічного управління та відображає концептуальний апарат у визначенні понять, що характеризують стратегію. Розглянемо детальніше склад та структуру предметів і утворень: принципи розробки стратегії, визначення місця призначення на цільовому ринку, положення на ринку, конкурентні переваги, критерії прийняття рішень, досягнення стратегічних цілей.

Розробка стратегій підвищення конкурентоспроможності підприємств у конкурентному середовищі — це процес прийняття управлінських рішень щодо пріоритетності фінансування функціональних стратегій для забезпечення конкурентних переваг на ринку. Використовуючи такий підхід, конкурентна стратегія розглядається з трьох перспектив: як спосіб досягнення стратегічних цілей; як характеристика мети та завдання діяльності підприємств на ринку; як обраний напрям розвитку з необхідним ресурсним потенціалом.

Це система послідовних дій підприємства для досягнення своїх стратегічних цілей. Складові стратегії включають альтернативи стратегічного розвитку, пріоритети фінансування та відповідальних керівників. Реалізація такої стратегії потребує стратегічних альтернатив, які враховують особливості того, як підприємства працюють на ринку [1].

В умовах глобалізації та постійного загострення конкуренції основою конкурентоспроможності виступають інновації, які дозволяють країнам, що володіють інноваційними конкурентними перевагами, займати гідне місце в світовому співтоваристві. На жаль, і до теперішнього часу застосування інновацій як одного з головних чинників підвищення рівня конкурентоспроможності в Україні системно не здійснюється. Таким чином, стратегічні завдання вимагають підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки на інноваційних засадах, що має створити переваги для вітчизняних виробників у боротьбі з економічними суперниками на внутрішніх і міжнародних ринках та допомогти Україні зайняти гідне місце поряд із розвиненими світовими країнами.

Ефективне здійснення інновацій дозволяє створити визначальні стратегічні переваги в найбільш конкурентних галузях. Підприємства — лідери досягають конкурентних переваг завдяки інноваціям — шляхом використання як нових технологій, так і методів роботи, але після досягнення переваг утримання їх стає можливим тільки шляхом постійних удосконалень, тобто безперервних інновацій. Таким чином, на сучасному етапі світового економічного розвитку головною ознакою конкурентоспроможності стає її інноваційність, тобто здатність системи до безперервного розвитку, оновлення та змін діяльності на основі засвоєння нововведень [2].

Література:

1. Головчук Ю. О., Пчелянська Г. О. Особливості формування стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємства на основі парадигми інноваційного розвитку // Економіка та держава. — 2020. — № 3. — С. 66-70.

2. Позняк С. В. Інновації як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємств // Ефективна економіка № 10, 2015. — С. 42-48.

Dadashova Minaya Sahib

Azerbaijan State University of Economic (Azerbaijan)

THE ESSENCE AND FEATURES OF INNOVATION IN THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL ECONOMY

As a result of the flexible fiscal policy implemented in Azerbaijan, work continued on strengthening the economic power of the state, restructuring production and infrastructure in accordance with modern requirements, and improving the welfare of the people. The source of financing for economic reforms and state investment programs was the state budget.

If in 2021 only 8.25% of the total volume of domestic investments were financed from domestic sources, then for the period from 2019 to 2021, the share of domestic investments reached 20.1%. In general, over the period from 2019 to 2021, the total volume of domestic investments increased by more than 4.8%. Investments in the non-oil sector increased by 7.2%. From all sources of financing, funds in the amount of about 11.449 billion were sent to the regions.

As a result of targeted measures implemented over the past three years, more than 2 million jobs have been created in the country. Of these, about 1.5 thousand are permanent jobs. About 110 thousand new enterprises have been created in the republic. About 27% of newly created jobs are accounted for by the regions. During this period, work continued on the introduction of innovative technologies, new enterprises were created, the production potential of enterprises increased, industrial production in the country increased 2.7 times.

If in 2019 the share of non-oil sector products in the total volume of industrial production was 15.7%, now this figure is 17%. All this gave a strong impetus to the growth of business activity in industry, the opening of new jobs, and the development of small entrepreneurship. There is a dynamic growth of mechanical engineering, metallurgy, chemical, furniture, textile, food and other industries. While the world economy is facing a global economic crisis, significant progress has been made in the development of the non-oil sector of Azerbaijan's industry.

In order to ensure the continued development of the non-oil sector, create favorable conditions for the development of competitive industrial production based on innovative and high technologies, the organization of industrial enterprises based on modern technologies, the growth of employment in the field of production, the creation of the Sumgait Technological Park, Sumgait Chemical-Industrial and Balakhani Industrial Parks, High-Tech Park is of great importance. For the period from 2019 to 2021, investments from all sources (including foreign investments) amounted to 3 billion 664.66 million US dollars. Of these, foreign investments account for 3.665 billion US dollars. The share of domestic investments accounts for 1319.9 billion US dollars. [5]

The implementation of measures provided for in various state programs is an important stage in the socio-economic development of Azerbaijan and plays an increasingly important role in improving the welfare of the population and the economic development of the country. The transformation of Azerbaijan into one of the leading states in the region is based on a scientifically based model of national economic development.

The country has implemented infrastructure projects covering all sectors of the economy: road construction, transport, utilities, science, education, healthcare, information and communication technologies. The energy security of our country is fully ensured, food security is mainly ensured. During the study period, the economy has grown three times, the volume of the state budget has grown 20 times. Foreign exchange reserves in the amount of 64 billion US dollars have been formed. Currently, the country's energy potential has been strengthened, the non-oil sector and industry are developing at an accelerated pace. Macroeconomic stability is maintained in the republic; the inflation